

якість виробів після ремонту за рахунок індивідуалізованого виконання технологічних процесів, що враховують фізико-механічні властивості матеріалів і фактичний стан технічного об'єкту.

Маханьков Віктор Анатолійович, старший викладач кафедри автотехнічного забезпечення факультету підготовки спеціалістів матеріально-технічного забезпечення Військової академії (м. Одеса), ober2007@ukr.net

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ ВІДНОВЛЕННЯ ЗРАЗКІВ ВІЙСЬКОВОЇ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

Одним з ключових аспектів національної безпеки є підтримання необхідного рівня бойової готовності Збройних Сил (ЗС) України. Це стосується як бойової підготовки, так і стану озброєння та військової техніки (ОВТ). Основною складовою частиною ОВТ для виконання різноманітних головних завдань під час бойових дій є військова автомобільна техніка (ВАТ) як основний вид транспорту Збройних Сил України. Саме вона широко застосовується у всіх локальних війнах і збройних конфліктах, у миротворчій діяльності військ та при виконанні завдань повсякденної діяльності військ.

На жаль, на теперішній час на укомплектуванні наших військ знаходяться застарілі автомобілі зі значним терміном експлуатації. Від підтримки таких машин в належному технічному стані залежить бойова готовність військ. Надійне виконання цього завдання потребує зараз укомплектування військ сучасними зразками автомобільної техніки, особливо автомобільних базових шасі, потребує наявності сучасної, насиченої обладнанням, приладами і інструментом матеріально-технічної бази.

Але, виконання цього важливого завдання зараз значно ускладнено, тому що, наприклад, технічне обладнання парків військових частин перебуває далеко не в кращому стані. Явно не вистачає обладнання для обслуговування і ремонту, а те, що маємо, давно зношене, застаріле фізично. Розширення і зміцнення виробничої бази парків за рахунок нового будівництва зараз також є нереальним по тій же причині – через відсутність необхідних коштів. Тому, підтримання автомобільної техніки в належному технічному стані на сучасному етапі розвитку ЗС України є актуальною проблемою.

Досвід застосування військ в ході Операції Об'єднаних сил свідчить про наявність низки проблем у площині практичної реалізації цієї проблеми, а саме: вирішення завдань доукомплектування, експлуатації та

відновлення автомобільної техніки; забезпечення частин (підрозділів) військово-технічним майном; розбалансована системи управління плановими ремонтами техніки. Причинами та наслідками такого стану справ є наступне:

1. Скасування практики вивчення посадовими особами техніки галузей національної економіки України, які приписані до частин для покриття поточного некомплекту, та недосконалість нормативно-правової бази вирішення цього питання призвело до постачання у війська машин у незадовільному технічному стані, з порушенням вимог щодо взаємозамінності вантажності та можливостей з перевезення особового складу.

2. Недостатня увага командирів усіх рівнів щодо підтримання працездатного стану АТ призвела до поступового накопичення машин, які потребують різного виду ремонту. При цьому обсяги відновлення стали зрозумілі на етапі виконання завдань з її приведення до використання за призначенням.

3. Переформування (скорочення) ремонтно-відновлювальних підрозділів тактичної ланки призвело до зниження практичних навичок особового складу проводити ремонт АТ, особливо з використанням рухомих засобів технічного обслуговування та ремонту в польових умовах. У свою чергу це обумовило різке збільшення кількості несправних зразків у частинах (підрозділах) внаслідок того, що особовий склад ремонтних підрозділів не в змозі охопити наявний ремонтний фонд.

Таким чином, глибокий аналіз організації автотехнічного забезпечення частин (підрозділів) за досвідом антитерористичної операції дасть можливість сформувати таку систему, яка буде стійкою та адаптованою до будь-яких умов обстановки, що значно підвищить ефективність застосування частин (підрозділів), які укомплектовані автомобільною технікою, в тому числі засобами рухомості озброєння.

Найбільш прийнятними шляхами реалізації цих заходів є отримання і введення до строю нових або швидке відновлення і повернення до строю пошкоджених зразків АТ.

Перший шлях є занадто витратним, другий, за умов діючої системи відновлення, є більш раціональним. При цьому, за умов значного віддалення частин і підрозділів від пунктів постійної дислокації особливої актуальності набуває наявність ефективних рухомих засобів відновлення.

На думку фахівців, рухомі засоби відновлення за місцем їх використання можуть поділятися на групи переднього краю, тактичної та оперативної зон дії:

- до першої групи належать засоби, які функціонують за умов безпосереднього зіткнення з противником, і частина рухомих засобів відновлення тактичної та оперативної зон, що призначені для технічної розвідки та евакуації пошкоджених і застряглих зразків;

- до другої групи – засоби, що діють на збірних пунктах пошкоджених машин, і засоби відновлення підрозділів, які не призначені для дії на передньому краї;
- до третьої групи – рухомі засоби відновлення оперативного рівня.

Висновок

На основі вищевикладеного найбільш перспективним напрямом розвитку засобів відновлення зразків ВАТ можна вважати розробку універсальних для груп тактичного рівня рухомих засобів відновлення на уніфікованій базі (відповідно до озброєння підрозділів) з високими характеристиками живучості та рухомості.

Для оперативного рівня доцільним є розроблення рухомих засобів відновлення на уніфікованій автомобільній базі (вітчизняного виробництва) підвищеної мобільності.

За основу при розробленні комплексу обладнання рухомих засобів відновлення повинен бути покладений принцип скорочення номенклатури та об'ємно-масових характеристик обладнання без зменшення його виробничих і технологічних можливостей. При цьому найбільш прийнятними шляхами реалізації поставлених завдань є:

- оптимальна кількість рухомих засобів відновлення у ланках ремонтно-відновлювальних підрозділах;
- уніфікація рухомих засобів відновлення за базовими шасі та обладнанням;
- забезпечення рухомості і живучості рухомих засобів відновлення зі збереженням рівня таких характеристик, як довговічність, безвідмовність, ремонтпридатність, міжремонтні терміни тощо;
- розроблення і впровадження нових методів відновлення зразків ОБТ та їх складових;
- розроблення високопродуктивного, малогабаритного обладнання з використанням сучасної елементної бази і технологій відновлення зразків;
- скорочення номенклатури технологічного обладнання.

Література

1. Основи автотехнічного забезпечення. Моделювання процесів: навчальний посібник / Б.О. Дем'янчук, С.М. Верпівський, В.М. Меленчук – Одеса: Військова академія, 2015. – 330с.
2. Основи технічного забезпечення. Обґрунтування рішень: навчальний посібник / Б. О. Дем'янчук, О. В. Малишкін. – Одеса : Військова акад. МО України, 2014. –208 с.
3. Автотехнічне забезпечення. Управління ресурсом і оновленням парку автомобілів: навчальний посібник / Б.О. Дем'янчук, В.А. Маханьков, В.Ф.Обертас – Одеса : 2017. – 230с.